

Lumina Satelor

Foaie săptămânală pentru popor.

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an Lei 40—
Pe o jumătate de an „ 20—
Pe un pătrar de an „ 10—

— Un număr 1 Leu. —

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir petiț 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

10 Maiu.

Acum Marți la 10 Maiu, avem cel mai mare praznic din Calendarul neamului nostru. Prăznuim atunci: împreunarea Moldovei cu Muntenia dela anul 1859, proclamarea neatârării (independenței) Regatului român dela anul 1877 și unirea tuturor Românilor din anul 1918.

10 Maiu cuprinde așadar întreagă istoria neamului nostru, cuprinde însași fînța noastră. Acest praznic a răsărit din toate suferințele, din toate așteptările, din toate jertfele, vitejiile și durerile neamului românesc. Capul lui Mihai Viteazul, roata dela Alba-Iulia, fluerul lui Iancu, Domnul Tudor, Plevna, Mărășeștii: toate Golgotele și toate jertfele neamului nostru au ajutat sosirea acestui praznic al Invierii noastre naționale. Praznicul de Marți ne este dar de bucurie. După el au suspinat toate generațiunile (rândurile) neamului nostru.

Dar praznicul de Marți, trebuie să ne fie nu numai de bucurie, ci și de aducere aminte a datoriiilor ce le avem față de el. 10 Maiu ne este o moștenire câștigată și lăsată nouă cu jertfe. Această moștenire trebuie să o apărăm oricând și împotriva oricui. Să nu uităm că aproape la toate hotarele neamuri străine și zavistuitoare ne pândesc și urăsc praznicul dela 10 Maiu.

10 Maiu ne aduce apoi aminte și de datoriiile ce le avem aici înlăuntru, în casa noastră. 10 Maiu poruncește să fie unire deplină și înțelegere deplină între frați. 10 Maiu ne este apoi o poruncă să pornim fără zăbavă munca pe toate terenele și primenirea morală a tuturor moravurilor.

Când la hotară vom fi toți gata de luptă și jertfă pentru apărarea visului împlinit, iar în țară vom avea pace, dragoste, bunăînțelegere, muncă, omenie și purtări plăcute lui Dumnezeu — atunci vom avea 10 Maiu ca pe o moștenire pe care o chivernisim cu vrednicie.

P. Trifa.

CASA CULTURALĂ.

Casa culturală e chemată să alunge dintre noi răul crâjmelor. Ori cu cine ai prinde vorba despre crâjmă și beutura ei, nu este suflet să nu osândească răul și nenumăratele pagube și primejdii ce pornesc de lângă masa crâjmarului. Și cu toate acestea nimenea nu-și bate capul cu stărpirea răului. Dimpotrivă. Mulțimea îl caută cu deadânsul și chiar țara îl sprijinește, îi ajută lățirea. Aici trebuie să fie pricini mai adânci cari trebuie descoperite.

De ce sunt așa de căutate crâjmele? Nu în totdeauna de dragul de a bea numai decât. După munca ostenitoare de peste zi țaranul nostru venit din câmp, după ce și-a așezat vitele și a pus la adăpost uneltele de economie, până se gătește cina vrea și el să schimbe o vorbă cu cineva. Destul că toată ziua a petrecut singur în câmp. Unde să găsească tovarăși, să audă de ce s'a întâmplat în sat și de ce se petrece în lumea mare? Casă deschisă, unde nu superi pe nimeni dacă înfri, la orice vreme e numai crâjma. Acolo se duc și alții. Și lucru mare crâjmarul ei însuși știe multe de toate.

Intrat odată, ispita te pândeste. În crâjmă nu se stă cu gura goală, că doară nici crâjmarul nu poate încălzi casă și da scaun pe deajaba. Un prieten venit de mai nainte închină de bun venit și la rândul tău ceri și tu o măsură să nu rămâi dator. Și cu vorba și cu paharul trece vremea cinei, nevasta se amărește acasă și copii adorm nemâncați, așteptând pe tata. El se întoarce târziu, cu capul plin, cu gura gata de ceartă și nu arareori cu pumnii strânși. Halal de casă! Gata cu liniștea ei bună. Copii se trezesc în țipete și nevasta scapă prin vecini. O noapte urâtă și dimineața omul de nici o treabă. Stă buimac și rușinat, nu se poate porni la lucru. Și ispita îl chiamă înapoi la locul, unde seara se dusesse să schimbe și el o vorbă.

Ei, dacă el știa o altă casă, unde poate intra fără să supere pe gazdă și unde găsea și pe alții la povești, poate lua drumul intracolo nu spre crâjmă. Iată de ce zic eu casa culturală e chemată să alunge răul crâjmei.

Un altul se duce la crâjmă să-și uite de năcaz. Ci că după un pahar de vin, de țuică, ori de bere te simți mai ușurat, mai vioiu, mai fericit, mai puternic, mai sănătos chiar. O închipuire deșartă. Adevărat că în clipele dintâi, după beutura, sângele pornește mai repede prin vine, și se pare că încălzește, înviorează, face voie și omul e bucuros să simtă ceva plăcut, fie și un

timp oricât de scurt, să trăiască într'o lume ce i se pare mai puțin crudă decât întunerecul ce îl apasă. Nenorocitul nu se gândeste că beutura e amăgitoare; după o clipă de plăcere vine valul de moleșală, de rușine și nenorocire. Și dacă omul are trebuință să mai iasă de sub povara gândurilor zilei, să aibă și o clipă de plăcere, trebuie să i-o dăm fără să ajungă pradă crâjmei și beuturii.

La casa culturală, dacă ea e bine întocmită, găsește o gazetă pe care cetind își uită gândurile de acasă. Cineva ce-tește din o carte o poveste luminoasă, ori o învățătură binefăcătoare și toți ascultătorii se simt înviorați, au avut o clipă de plăcere, pe care au căutat-o. La fel gătesc alții plăcerea pe care o caută jucând popice în curtea casei culturale, ori privind la jocul tineretului în pavilionul din preajmă. Dacă ai vrut să ai și o băătură răcoritoare o poți găsi și aici: un ceai, o lemonadă, un lapte bătut, pentru acei ce se amăgesc că băutura e binefăcătoare și hrănitoare. Dar despre astea altă dată.

Acum o vorbă asupra datoriei statului de a opri crâjma pentru a ajuta casa culturală prin aceasta. Nu cunosc oare și cei dela cârma țării răul de pe urma crâjmelor? Și de ce oare nu se pun împotriva? Unii spun: crâjmele aduc mari venituri statului și lipsurile lui sunt multe. Dar aceștia nu-și dau seama cu cât mai ușor ar putea plăti oamenii dările, dacă nu și-ar cheltui atâta amar de ban pe beutura. Și câtă putere de muncă nu s'ar cruța în folosul oamenilor și a țării, dacă n'ar fi slăbită și moleșită de pe urma patimei de a bea! Mie mi-se pare că domni, pe care îi trimitem în sfatul țării să facă legi, de aceea nu îndrăznesc să vină cu o lege care să oprească băutura și să închidă crâjmele, măcar în Dumineci și sărbători, că să tem de alegătorii fabricanți de rachiu și bere, precum și de crâjmarii, cari sunt cei mai apriji la alegeri, că nu-i vor mai vota și nu vor mai dobândi scaun de deputat.

P. Craiveanu.

Din sfintele Scripturi: «Beția înmulțește mânia, împuținează virtutea și agonisește rane».

«Amărăciune sufletului este vinul când se bea mult, sfezi și căderi face» (Înțeleptul Sirah 30, 34, 35).

«Fi celor săraci ca un tată și vei fi ca Fiul celui preainalt» (Sirah 4, 4).

«Celce miluește pe sărac, dă împrumut lui Dumnezeu» (Pildele lui Solomon 19, 17).

Răvaș politic.

O pace politică între partidele românești din țară se crede că va urma, cu toate că cearta dintre ele merge înainte. Pacea și împăcarea politică o cer acum și stările turburi ce au rămas după sfatul dela Genova. Străinii din casa noastră sunt mai îndrăzneți și mai obraznici acum după Genova și în fața lor noi trebuie să avem frontul păcii politice.

Liberalii cearcă să neteziască calea împăcării politice. Se știe că aici în Ardeal pedeca cea mai mare a păcii era așa numita «unificare cu furca», adică schimbarea așa la repezială a tuturor legilor și orânduelilor noastre după felul celor din vechiul Regat. Aceasta a fost greșala cea mare a lui Averescu. Liberalii au apucat par'că pe altă cale mai bună și mai ducătoare la pace. După declarațiile ministrului Banu publicate în numărul trecut, un alt ministru liberal, *Vintilă Brătianu* dela finanțe a mers mai departe. S'a coborât în persoană pe la diregătoriile de finanțe din Regat și de aici din Ardeal să vadă cum s'ar putea face un fel de orândueli și legi financiare bune și potrivite pentru toată țara. A întrebat și părerea slujbașilor. Ei au arătat că unele din orânduelile de peste Carpați nu sunt așa bune ca ale noastre, sunt mai greoaie și în schimb altele sunt mai bune ca ale noastre. Ministrul a declarat că așa trebuie făcută unificarea: să se ia ce-i bun de ori unde s'ar afla și să se lase ce-i rău. În chipul acela cu bună chibzuință s'ar face legi cari ar unifica pe toți Românii prin înțelepciunea și dreptatea din ele.

Cu aceasta odată ar înceta și certele politice, după ce la noi în Ardeal tocmai pentru asta sunt neplăceri. Apropierea unei păci politice pare apoi că o va ajuta și faptul că:

Țărăniștii sunt hotărâți să scoată pe Lupu din ocolul lor. Se știe că doctorul Lupu face aproape pe față politica Moscovei. Intre țărăniștii cumiști de mult coceau nemulțumiri pentru aceasta, precum și pentru felul în care Lupu scrie gazeta «Aurora» în numele partidului țărănist. Acum s'a pornit în partid o mișcare pentru scoaterea «Lupului» dintre ei. «Aurora» nu va mai fi gazeta «oficioasă» a țărănilor, ci a bolșevicilor. Lupu a fost o mare pedecă pentru pacea politică și cu delăturarea lui rămân mai multe nădejdi de pace.

FOISOARA.

Din Veniamin Franclin.

Cel dintâiu prezident al Statelor Unite din America a fost tipograf și bărbat foarte harnic. A tipărit sfaturi bune pentru viață. Un negustor odată a anunțat publicul că i-a sosit marfă ieftină și bună și publicul a dat năvală să cumpere. S'a dus și V. Franclin și stete de vorbă cu oamenii cari așteptau să-și deschidă negustorul prăvălia cu marfa lăudată. Oamenii povesteau de vremile grele și vâzând un moșneag cu părul alb, îl întrebară ce părere are despre dările cari ruinează țara și oameni cu greu le pot plăti. Bătrânul spuse o vorbă ca o sută: Prietenilor, dările sunt grele fără îndoială, dar sunt alte dări pentru plățirea cărora nu e nici o poruncă a guvernului. Dare îndoit

Sfatul popoarelor dela Genova.

S'a închis fără mare ispravă. Pricina sunt Rușii și Nemții cari au plecat dela Moscova și Berlin anumit sfătuiți să strice și să impedeze înțelegerea popoarelor — pentruca astfel să poată pescui în turbure. Ajunși la Genova bolșevicii și Nemții s'au și apucat de meseria lor de a vâra intrigării și fel de fel de apucături pentru a desbina pe Aliați. Intr'o vreme se și părea că au făcut ispravă: popoarele se întorseseră împotriva Franței cu invinuirea că-i prea războinică și neîngăduitoare. Dar iată sora noastră Franța a avut dreptate, căci la întrebările și condițiunile pe cari Aliații le-au pus Rusiei:

Trimișii bolșevicilor au răspuns că nu le pot primi. Nici de respectarea averii omului, nici de datoriile ce le are Rusia, nici de recunoașterea Basarabiei și a tezaurului nostru dela Moscova — bolșevicii nu vreau să știe.

La acest răspuns Franța s'a ridicat dela masă și le-a zis Aliaților: n'o vedeți că eu am avut dreptate; bolșevicii umblă numai cu minciuni și trăgănări; păcat de cele 5 săptămâni pierdute pe aici în zadar. Franța și alții după ea erau și gata să părăsească atunci conferința, dar s'au oprit până ce se va afla o formă mai blândă de închidere a sfatului; ca să nu fie lucrul tocmai de răs.

Ce ne trebuie nouă Românilor acum după Genova? Ceeace spuneam în Nrul 17: «Trăim vremuri când Domnul ridică și smerește neamuri după credința și purtările lor. Acum după Genova ne trebuie nu numai cătane și arme, ci și unire deplină și purtări plăcute lui Dumnezeu. Numai neamurile cu moravuri și purtări curate și sănătoase vor putea eși cu bine din furtunile și încercările vremurilor noastre».

3/15 Maiu.

Este ziua de mare praznic întru amintirea adunării naționale de pe câmpul libertății, la 1848. În strânsă legătură cu trecutul de jertfe și lupte, de atunci s'a înnoit lupta hotărâtă pentru dreptate și frățietate, lupta îndârjită pentru neam și pentru lege, care ne-a adus la măreția unirii tuturor în hotarele frumoasei Românii întregite.

Și în anul acesta la Blaj, lângă «peatra libertății» s'a prăznuit în chip frumos amin-

mai mare dăm lenii și trândăviei, întreită cheltueală avem cu podoabele și cu luxul și împătrită cheltueală ne costă prostia, pe care n'o ținem degeaba.

Lenea nu e odihnă. Socotiți că jumătate din viață dormim, și când vom muri, ne vom odihni neconturbați. Țineți în rânduială plugul și uneltele și ele vă vor ținea pe voi. Cine trăește cu podoabele, ajunge să n'aibă după ce bea apă. Cu mândriile vin deșertăciunile și păcatele. Cine are un nărav, acela are parte de multă prăsilă de păcate. Iar prostia crește pe toate răzoarele; nu trebuie să alergi după ea, căci te îmbie pretutindenea. Min-tea și înțelepciunea nu se vinde cu cântarul, ci se dă cu acul și se culege dintre mărciuni. Cine-i harnic și cuminte are două brațe și în ele le strâng bogățiile din lume.

Tradus din englezește.

T. S.

tirea trecutului și s'au tras învățături trebuitoare pentru viitor: de frățietate, de dreptate, de unire și de luptă îndărânică pentru mărirea neamului.

Sărbătoarea a fost mai ales pentru școlari. Copii veniți dela școlile din București și de aiurea din Regatul vechiu s'au înfrățit cu cei dela școlile Ardealului, au cântat, s'au jucat și au petrecut împreună, în acelaș duh de creștere românească. Când acești copii vor fi mari, și ei vor duce îndreptarea țării atunci va fi adevărată unire sufletească.

Este bine că ziua aceasta s'a ales de praznic școlar, acolo unde au fost vestitele școli ale Blajului. Dar credem totuși că e greșit să se spună acum în România mare că «noi, școlile din Blaj suntem chemați să facem regenerarea (inoirea) neamului cum am făcut luminarea lui în trecut». Ca și cum în trecut și azi n'ar fi lucrat și nu lucrează și alte școli din cuprinsul țării la luminarea și îndreptarea neamului, numai cele dela Blaj.

La fel n'am priceput cum de dl ministru Banu, care a luat parte la sărbări și a spus lucruri frumoase și pe placul tuturor, în mijlocul unei prăznuiri așa românești, a găsit de bine să spună că va propune Majestății Sale să decoreze pe unul singur, și acela un Sas, chiar dacă el este profesor la o școală românească!

× Serbările dela sfântul George.

— Vizitațiune canonică în jud. Treiscaune. —

Acum două săptămâni a plecat I. P. S. mitropolitul Nicolae la sfințirea bisericii din sfântul George. În calea sa a fost întâmpinat la gările comunelor Herman, Preșmer, Chichiș și Ozun cu flori și dragoste de preoții și poporul credincios. La gara din sfântul George a fost primit de autoritățile bisericești, militare, administrative și mulțime mare de popor. S'au rostit cuvântări frumoase cari spuneau că «a trecut un pătrar de veac de când nu s'a mai coborât capul bisericii noastre deptmăritoare în mijlocul poporului din județul Treiscaune». Acest județ a suferit mai mult din partea străinilor. Foarte mulți Români de aici și-au pierdut limba și nu știu vorbi românește. Numai legea și biserica i-a ținut mai departe legați de neamul nostru; o dovadă și aceasta cât de mult a făcut biserica noastră pentru țaria neamului.

Mitropolitul a îndemnat la muncă stăruitoare pe toți pentru deșteptarea românismului și întărirea credinței în acest ținut. Dela gară s'a format cortegiu iar orașul l-a așteptat cu poartă de triumf și cuvântări potrivite. Sfințirea bisericii s'a făcut în ziua de sf. George. Biserica n'a putut cuprinde mulțimea poporului ce venise să asculte sfânta slujbă. După slujba sfințirii mitropolitul a ținut o predică ascultată cu mare plăcere de cei cari au putut încăpea în biserică.

Mitropolitul a dus și sute de cărți alese și le-a împărțit pe acolo pe unde a bântuit secetă cumplită de vorbă și carte românească.

După serbările dela sfântul George, mitropolitul a plecat și se află în vizitațiune canonică prin comunele județului Treiscaune. Va pleca rând pe rând și în celelalte județe pentruca voește să-și cunoască mai deaproape turma și păstorii ei. Dumnezeu să-i ajute!

PENTRU SUFLET.

— La Dumineca orbului: despre orbia sufletească. —

Evangelia de Duminecă se află la evanghelistul Ioan (cap 9 verset 1—41) și ne spune cum a tămăduit Isus pe un orb din naștere. Mergeți Duminecă la biserică și ascultați cum istorisește evanghelistul Ioan această minune: «*Și trecând Isus, au văzut pe un om orb din naștere... și apropiindu-se de el, Isus a scuipat jos și a făcut tină din scuipat și a uns cu tină peste ochii orbului. Și i-au zis lui: mergi de te spală în lacul Siloamului. Deci s'a dus orbul și s'a spălat și a venit văzând*»... Așa se începe evanghelia de Duminecă și după această luminare a orbului veți auzi cum au orbit fariseii cei pismuitori, cari cercau în tot chipul să acopere cu minciuni și apucături minunea lui Isus.

Această evanghelie este plină de învățatură pentru noi. Oameni orbi sunt și astăzi. Pe acești nefericiți și neajutorați datori suntem cu toții să-i ajutăm în lipsurile lor. Dar afară de acești orbi, cari cerșesc pe la poduri și pe lângă drumuri, mai sunt și altfel de orbi, mai mulți și mai nefericiți decât aceștia: sunt cei orbi cu sufletul. Orbia cea sufletească o fac patimile cele rele și păcatele cele grele, cari se încuibază în om.

Voi aminti câteva astfel de patimi cari pricinuesc orbia sufletească. *Mânia* este spre pildă una din cele multe. Mânia pornește și s'ațăță de cele mai multe ori din lucruri mici, din fleacuri sau minciuni, și apoi, dacă nu se stânge în grabă, într'una tot crește ca focul și apa până când aprinde și orbește cu totul pe om și sufletul lui. Doi oameni aprinși de focul mâniei și răzbunării nu sunt altceva decât doi orbi cari nu mai văd și nu mai judecă nimic.

O altă patimă care orbește sufletul și judecata omului este *desfrânarea* (curvia). Ca și mânia, desfrânarea este un foc pe care cine nu-l stânge în începuturile ațățării lui — tot crește până când cuprinde și aprinde cu totul pe om și îi fură judecata, rușinea și vederea. Desfrânatul este un om ce numai vede nimic curat și sfânt, ci merge orbește înainte pe căile poftelor spurcate cari îi omoară rând pe rând sănătatea, viața și sufletul.

O altă patimă care-l orbește pe om este *beția*. Beția este mai rea decât toate pentru că ea deschide larg ușa și lasă pe toate celelalte patimi să intre în om. Ați văzut cum fură beția vederea cea sănătoasă a omului și îl bagă în sudalme și tot feliul de fărădelegi. Toți acei cari se dau beuturii și bețiilor își strică cu voia ochii și vederea sufletului.

O altă patimă care îi orbește pe foarte mulți oameni din zilele noastre este *lăcomia, pofta fără de margini de a face bani și câștiguri*. Această lăcomie a umplut ora-

șele și satele de speculanți și cămătarnci și i-a aruncat în spatele săracilor și văduvelor ca să facă «câștiguri» din lipsurile și lacrimile lor. Această lăcomie a orbit pe unii oameni și despre aceștia zice Scriptura că «*ochi au și nu văd*»... mulțimea orfanilor săraci cari se învârt flămânzi desculți și ofiliți pe lângă sermana lor mamă; «*urechi au și nu aud*»... strigarea pruncilor cari cer pâne și haine și sărmana lor mamă văduvă n'are de unde să le mai deie.

Iată câteva pilde despre unele patimi cari ne strică vederea sufletului nostru. Să ne ferim de ele așa precum ne ferim ochii din cap de foc, de fum, de lovituri și boale.

Să luăm aminte! Patimile cele rele în tot chipul cearcă să se poată furișă în casa sufletului nostru. Dacă odată le-am lăsat să intre — și numai așa cu ușa puțin deschisă — apoi încetul cu încetul ele să fac poruncitoare și stăpâne în casa sufletului, așa că la urmă pe cel stăpânit și orbit de ele întocmai așa îl poartă precum pe cel orb de ochii din cap îl poartă și îl duc alții de mână sau de băț încătrău el nici nu știe. Să păstrăm dar totdeauna curații ochii sufletului iar dacă patimile și păcatele au început totuși să ne strice vederea cea sufletească, sau chiar dacă am fi căzut în robie și orbie sufletească — să alergăm și noi fără întârziere la Siloamul cel tămăduitor: la biserică și tainele ce ni le-a lăsat Hristos. Lacrimile căinții, a părerii de rău pentru păcate, ne sunt și nouă «tina» și umezeala cari ne tămăduesc ochii sufletului și ne dau iarăși lumina cea adevărată. Să ne rugăm deci cu cântarea bisericii noastre: «*Luminează Hristoase ochii sufletului meu ca nu cândva să adorm în păcate de moarte*». «*Fiind orbit la ochii sufletului, vin la tine Hristoase ca și orbul cel din naștere, strigând cătră tine întru căință, milostiv fi mie, unule cela ce ești lesne iertător*». (Condac.)

I. Tâlcuitor.

Papa dela Roma și bolșevicii.

Ziarele aduc știrea că papa a făcut un fel de invoială de pace cu trimișii bolșevicilor la Genova.

Și anume papa a recunoscut feliul de guvernământ bolșevic al Rusiei de astăzi în schimbul ca și bolșevicii să recunoască biserica papistașă din Rusia și să-i «asigure libertatea». Prin acest prieresug cu bolșevicii papa nădăjduiește să-și poată spori credincioșii și printre Rușii ortodocși.

Urât lucru! Se știe doar că în fruntea bolșevicilor din Rusia stau jidanii Trozky, Lenin și ceata lor. Se știe și aceea că milioanele de Ruși nu sunt «bolșevici», ci așteaptă toți cu dor să poată scăpa de ei. Se știe apoi și ce au făcut bolșevicii cu bisericile din Rusia. 54 de episcopi și câteva mii de preoți au suferit moarte de

martiri ca pe vremea împăraților păgâni, fiind împușcați și omorâți de bolșevici, iar în săptămânile trecute toate bisericile au fost jefuite de toate podoabele de preț ce le aveau.

Și iată după toate acestea «urmașul lui Petru» dela Roma în loc să ajute prăbușirea acestor păgâni... «li recunoaște și leagă alianțe» de pace cu ei. Despre papa, papistașii zic că e «locșitorul lui Hristos pe pământ». Ce legătură are acest «locșitor a lui Hristos» cu Antihrist, cu spărgătorii unei biserici creștine din Rusia??

«Ce unire are Hristos cu Veliar», «sau ce împreunare are lumina cu întunerecul»? (II Corinteni 6, 14, 15).

Răspunsul îl vor da papei milioanele de Ruși ortodocși, după ce milostivul Dumnezeu îi va scăpa de urgia bolșevismului.

La praznicul eroilor morți în războiu.

— Să ajutăm pe cei rămași după ei. —

Joi, la sârbătoarea Înălțării Domnului, avem și prăznuirea celor morți în războiu. În toate bisericile din România mare se vor face atunci slujbe și parastase pentru odihna lor. Și bine se face așa, pentru că scumpii noștri morți cari dorm — cei mai mulți în pământ străin — nu sunt numai morții mamei, taților, a văduvelor și orfanilor, ci ei sunt morții noștri ai tuturor, ai neamului nostru. Prin suferințele, patimile și moartea lor am înviat noi ca națiune. Ei sunt așa dar morții învierii noastre naționale.

Dar să ne gândim că cu o zi de prăznuire într'un an încă nu ne-am făcut toată datoria ce o avem față de ei și jertfa lor. Să nu uităm că lângă crucile Golgotei noastre naționale plâng Mariile și Magdalenenele: văduvele, mamele și orfanii celor cari și-au pierdut fii, soții sau tații pentru învierea noastră națională.

Ne-am făcut și ne facem noi datoria față de acești vii ai morților noștri? Nu precum ar trebui. De ani de zile văduvele sunt chemate și purtate mereu pe drumuri «să se scrie după ajutor» tot cu aceleași date, după cari nimic -nu le mai sosește. (În satul meu a opta oară «s'au scris la notarăș»). Din ce trăesc aceste văduve — cele mai multe fără avere și putere — de ani de zile cu copilașii lor? Să îngăduim că Statul are mari greutăți bănești, dar era în puterea statului să le ajute și în alte forme afară de bani. De ce în zodia «permiselor» și «aprovizionărilor oficioase» — văduvele n'au primit nici o bucată de pâne, nici un ac și nici un petec de haină mai la modru decât dela speculanți de unde trebuie să și le cumpere suspinând și făcând datorii?

Dar nu numai statul, ci și noi toți ceilalți am uitat datoriile ce le avem față de văduvele și orfanii de războiu. O lăcomie nebună de a face dobânzi, câștiguri, plăceri și fâlii (luxuri) a cuprins și împetrit inimile oamenilor de azi. Din această lăcomie răsar bănci, automobile, chefuri, beții, mătășării; răsar milioane și se cheltuesc milioane — în vremea ce văduvele strigă plângând: «vai nouă, căci nu-i în casa noastră nici pâne nici haină» (Isaia 3, 7).

Am înaintea mea o statistică. Ea arată că 10 Bănci și Societăți mari din țara noastră au avut în anul trecut un câștig curat și mărturisit de peste 250 milioane. Ce a picurat din această grăsime și pentru văduvele și orfanii de războiu? Întrebăm apoi de ce și în unele societăți însărcinate cu grija și îngrijirea de soartea văduvelor și orfanilor de războiu în loc de o ispravă mai mare se fac împărecheri și certe, iar la societatea «Mormintele Eroilor» s'au aflat pungășii?

Hotărât nici statul nici noi nu ne-am făcut datoria față de rămașii celor căzuți în războiu. Praznicul morților ne vine dar și ca o mustrare — pentru cine vrea să o înțeleagă. El ne aduce de nou aminte de datoria ce o avem față de rămașii lor în viață, de lipsurile, năcazurile și lacrimile lor. Uitând această datorie în zadar ne rugăm pentru «odihna» celor din mormânt. Ce odihnă ar putea să aibă ei acolo în mormânt când aici deasupra pe pământ scumpii lor plâng și rabdă foame?

Să nu uităm că odihna deplină a morților din praznicul de Joi numai grija și îngrijirea deplină a viilor lor o poate da.

Prețul vitelor.

— O cerere nedreaptă. —

Prețul vitelor s'a ridicat foarte mult în vremea din urmă. În târgul ce s'a ținut în orașul sfântului George din Săcuime s'a vândut părechea de boi grași și cu 20—30 de mii Lei. Boli grași s'au căutat în unele locuri și cu 20 Lei kilogramul, greutatea vie. Pricina acestei ridicări este deoparte slobozirea exportului de vite, iar de alta valuta (prețul) scăzută a banilor noștri. Străinii cu banii lor scumpi cumpără foarte ieftin vitele noastre.

Orășenii sunt foarte nemulțumiți că s'a scumpit carnea și au ridicat jalbă. Guvernul ca să împace și capra și varza a hotărât așa că ceice cumpără vite pentru a le trece peste hotară, trebuie să lase jumătate din ele pentru lipsurile țării. Mulți nici cu asta nu sunt mulțumiți, ci cer să se opriască cu totul trecerea vitelor peste hotară pentruca astfel să ajungă carnea iar la... 4—5 Lei kilogramul. Să fim erțați, dar aceasta este o cerere nedreaptă. Cum s'ar putea ca țaranul să-și dea vita cu 2—3 Lei kilogramul viu — în vreme ce scumpețea a crescut și crește ca apa în toate lipsurile și la toate cumpărăturile de prin prăvălii?

Să nu uităm apoi că acum nu de mult vitele țaranului erau pe nimic. În cele mai multe locuri carnea se coborâse și s'a ținut luni întregi la 1 (un) Leu kilogramul și sârmanii oameni își lăpădau plângând vitele: puterea și tăria lor. După toate acestea să vină cineva acum să ceară «prețuri maximale» la carne și oprirea exportului vitelor înseamnă că nu știe ce grăește și cât de mult greșește.

Știrile săptămânei.

Principesa Elisabeta, soția moștenitorului de tron al Greciei, este iarăși greu bolnavă în ceva morb de plămâni. M. S. Regele și Regina au plecat grabnic la Atena.

Cu prilegiul sărbătoarei naționale din 10 Maiu «Asociațiunea» din Sibiu aranjează un mare Concert dat de un cor compus din 300 persoane sub conducerea profesorului N. Oancea și concursul orchestrei orășenești. Are un foarte bogat program. Concertul se va ținea în sala Urania. Inceputul la 8 ore seara.

În America sunt peste un milion de oameni fără lucru. Asta vine de acolo că banii (dolarji) din America au un preț foarte ridicat față de banii din aproape toate țările Europei (pentru un dolar spre pildă noi trebuie să dăm 140 de Lei) așa că Europa cu banii ei nu mai poate cumpăra mărfuri din America și astfel fabricile și trusturile de acolo, neavând cumpărători destui, lucru mare nu mai slobod și prin asta muncitorii sufăr. Iată dar că nici bogăția ce o are America nu-i iese de mare folos, ci mai mult de năcaz. Ca și omul cel prea gras ce se înădușe de grăsime, așa și America e primejduită să se înecă în grăsimea ei. Asta poate și de acolo că banii și bogăția ce le-a făcut America mai ales în vremea războiului nu-s prea curate. Aurul cel mult l-a căpătat pe gloanțe și tunuri, cari au omorât oameni — și câștigul acesta numai curat și de folos nu-i poate fi.

Dela Genova la Haga. Sfatul păcii dela Genova a hotărât să se strângă din nou prin Iunie la Haga pentru a se sfătui mai departe despre pace... cu bolșevicii. Sârmană pace, umbli și tu dela Ana la Caiafa!

Reuniunea meseriașilor români din Sibiu aranjează la 21 Maiu stil nou, în sala cea mare dela Unicum, un Concert împreună cu declamațiuni și joc. Concertul are un foarte bogat și frumos program cu 12 puncte. Diriginte este profesorul N. Oancea. Inceputul la 8 ore seara. Biletele se vând la Librăria Arhidiecezană începând de Joi, 18 Maiu, precum și seara la cassă.

O parte din venitul curat se dă pentru nenorocii dela Lupeni.

Cât e de bine în țara ungurească? De bine ce-i, numai anul trecut au fugit în America și s'au strecurat prin portul New-York 5866 de Unguri, precum arată statistica din Statele-Unite, — cu toate că drumul din Ungaria până în America costă 35,000 de coroane.

De-ar avea bani, ar trece jumătate din ungurime «peste baltă»!

Vom avea trenuri electrice în Ardeal? La Arad a venit o societate engleză, care se târguiește pe acolo pentru a li se da dreptul să facă în tot județul trenuri, mânate cu putere electrică.

Și aici în Sibiu s'a ținut o sfātuire la fel, dar nu cu societatea englezească.

Gândul e același: să plece dintr'o parte și rând pe rând să se întindă șinele trenului electric și sârma (drofurile) pentru lumina electrică în tot cuprinsul Ardealului.

S'ar face mult bine, și multă cruțare, dar noi nu nădăjduim să vedem prea curând minunea aceasta. Poate copiii noștri!

Cu o mașină de arat numită „Fordson“, din America, s'a făcut probă mai săptămânile trecute din partea Academiei de agricultură din Cluj. Se spun lucruri minunate despre ceace se poate lucra cu ea.

În 24 de ore se pot ara 22 de jugăre la o adâncime de 15 cm. Cheltuelile acestei arături fac 572 Lei, pe jugăr s'ar veni cam 22 Lei. Dacă arătura se face mai puțin adâncă, cheltuelile sunt mai mici. Mașina își are și electrica ei așa că poate lucra și noaptea. Un singur om o poate purta și nu-i trebuie școală deosebită căci oricine îi poate învăța meșteșugul mergerii, în o jumătate de zi. La proba dela Cluj au fost peste 100 de oameni pricepători și toți spun că ară repede și bine.

O așa mașină ară într'o zi cât 98 de boi și cere o cheltuală care nu-i mai mare decât ținerea boiler.

Se poate folosi și la orice altă muncă: mână moara, taie lemne, duce greutate. Pentru o comună mai mică ar fi de ajuns o așa mașină.

50,000 (cincizeci de mii) de telegrame se trimit zilnic din Genova — ca să vestiască în toate părțile lumii că poarele nu se pot înțelege.

Un alt năcaz pe Europa. Parcă toate năcazurile au sârnt în spatele bătrânei Europe. Pe lângă cele multe pe cari le-a lăsat războiul, acum un învățat mai arată unul. Acel învățat arată și dovedește că în Europa sunt cu câteva milioane mai multe femei decât bărbați. Cu vremea, zice el, și lucrul acesta poate să facă mari năcazuri Europei: tot mai multe femei vor ocupa slujbele bărbaților, ca spre pildă în Anglia unde sunt advocați și ingineri de femei.

Unii zic că s'ar putea ajuta această afacere așa, că s'ar trimite femei din Europa în Canada și America de nord unde-i mare secetă și lipsă de ele. Poate că mulți bărbați s'ar și grăbi să le cumpere pașaport.

Leac pentru boala (răul) de mare. Se știe cât năcaz face omului ce călătorește cu vaporul așa numita boală de mare pe care o capătă din legănarea vaporului. Acum un învățat din America a inventat un aparat care înlătură scuturătura vaporului și odată cu aceasta înceată și răul ce-i vine omului pe mare.

Din credeul bolșevicilor. Trimisul unei națiuni s'a apropiat la Genova de Cicerin, trimisul bolșevicilor și l-a întrebat: «Spune-mi rogute ce fel de credință și învățătură ai despre proprietate și avere?» Cicerin ia răspuns: «Ce-i al tău îi al meu și ce-i al meu îi numai al meu. Asta-i credeul nostru».

Mare banchet la Genova. Italianii, ca să arate că-s bucuroși de oaspeți în țara lor, au aranjat un banchet pentru trimișii popoarelor. Au luat parte peste 1500 de delegați ai diferitelor țări. La masă s'a închinat pentru «pacea Europei și a lumii» (sârmană pace!) Unul mai șugubeț din fundul mesii se spune că s'a sculat și a zis celorlalți «să ne întâlnim cu bine peste câțiva ani — la front».

Cum umblă vremea? În toată țara este vreme potrivită și făgăduitoare de un an îmbelșugat. După răceala din săptămânile trecute acum a dat vreme caldă cu ploai potrivite. Ploi au căzut din belșug în toată țara, iar «ploaia din Maiu aduce mătăsuri» și belșug. Sămănăturile, viile și fănațele merg bine.

Câți oameni au murit în războiu? Războiul cel mare a ținut 1623 de zile. Toate popoarele cari au luat parte la războiu au pierdut la olaltă atâta oameni că pe fiecare minută din cele 1623 de zile se vin câte 5 morți. S'a socotit că au murit cu totul în războiu 12 milioane de oameni — militari, afară de civili. Dar cu toate aceste pierderi, statistica arată că neamul omenesc n'a mai scăzut, ci dimpotrivă s'a mai sporit, căci la sfârșitul anului trecut pământul nostru a avut 1 miliard și optsute milioane de oameni, iar acum zece ani avea numai 1 miliard și șase sute de milioane.

Valuta (prețul) banilor. Leul se ține tare jos: la 7 și câteva centime, adică abia face 7 bani francezi. Un franc francez se poate cumpăra la bursa din București cu 13 Lei, lira sterlină cu 620 Lei, dolarul cu 139—141 Lei, marca cu 51 bani, lira italiană cu 7 Lei 50 bani, leva cu 1 Leu, coroana austriacă cu 1 și 1/2 până la 2 bani, coroana cehoslovacă cu 2 Lei 70 bani, coroana ungară ca și cea austriacă, dinarul cu 2 Lei.

Trotzki s'a făcut milionar. La o ședință a bolșevicilor din Moscova s'a ridicat un frunțas bolșevic și a spus că Trotzki și-a strâns o avere frumoasă de peste 30 de milioane ruble de aur, iar un altul a întrebat de ce conducătorii bolșevicilor au la teatru scaune aurite, în vreme ce la țară bântue foametea și mor zilnic zeci de mii de copilași sugrumați de chinurile foamei.

Iată apostolii cei mincinoși!

Țara femeilor. În insula Sumatra, care e spre miazăzi dela țările numite Indii, din Azia, se găsește un popor și o țărișoară cu numele Minangă. Are 320 de mii de suflete.

Se deosebește de celelalte popoare prin faptul, că are rânduieli, ca cele din coșnița de albine; anume: regele e femeie, miniștri, slujbașii femeii, crescătorii de copii tot femeii, muncitorii iarăși numai femeile. — Bărbatul are numai dreptul trântorului: să mănânce, să doarmă și să meargă la vânat.

Dacă o familie nu are între urmași nici o fată, stăpânirea și drepturile femeii din casa și neamul acela, trec asupra unei nepoate de-a fraților ei. Ciudată țară și mersul treburilor în ea vor fi și mai poate ciudate!

Cai și animale dela armată se vor vinde prin licitație de către garnizoanele: Sibiu, Brașov, Sf. Gheorghe, Alba-Iulia, Orăștie, Deva, Odorheiu, Lugoj, Caransebeș, Arad, Timișoara, Sebeșul-săseș și Mediaș în zilele de târg începând cu 21 Maiu st. n. Vânzarea se va face în târgurile de animale cât va ținea târgul.

Condițiile de vânzare și orice alte informații se pot lua dela Garnizoane, Comandamentele de divizii și Corpurile de trupă, iară animalele ce sunt de vânzare vor putea fi văzute în târg în ziua vânzării.

O faptă frumoasă. La sărbătorile Paștilor, Vasile Spiridon Lupu, din comuna Porumbacu de sus, (jud. Făgăraș), a dăruit sfintei biserici ortodoxe din acea comună 12 Minee (cărți bisericesti). Dumnezeu să-i primească și să-i răsplătească darul!